

KÜLLİYET KAZANMA

Nur Külliyyatında, "**insanın külliyyet kazanarak Allah'a yaklaşması**" konusunda çok önemli dersler ve mesajlar vardır.

Allah'a yaklaşma, kulun Allah'ın rızası dairesinde hareket etmesi, O'nun marifeti, muhabbeti yolunda ilerlemesi ve O'ndan uzaklaşmayı netice veren isyanlardan, günahlardan da hassasiyetle kaçınması ile mümkün olur.

"Kulum bana en fazla farzlarla, sonra nafilelerle yaklaşır ..."(1)

diye başlayan hadis-i kutsîde, yaklaşmanın ilk ve en önemli adımının farzları işlemek olduğu nazara verilmektedir.

Farzları işleyen ve haramlardan hassasiyetle sakınan bir kul, Allah'a yaklaşma yoluna girmiş demektir. Bu vadide daha fazla yol alması ise ubudiyetinde, tefekküründe ve İslâm'a hizmetinde külliyyet kazandığı ölçüde olacaktır.

Külliyyet kazanma konusu, muhtelif risalelerde farklı yönleriyle nazara verilir.

Yirmi Üçüncü Sözün İkinci Nüktesinde geçen şu ifade de külliyyet kesbetmekle ilgilidir:

"Evet hakikî terakki ise, insana verilen kalb, sır, ruh, akıl, hattâ hayal ve sair kuvvelerin, hayat-ı ebediyeye yüzlerini çevirerek, her biri kendine lâîk bir vazife-i ubudiyet ile meşgul olmaktadır."(2)

Bu hakikat dersine Nur Külliyyatındaki bir başka dersin ışığında bakmaya çalışalım:

"İnsanın bir ferdinde bir cemaat-i mükellefîn bulunur."(3)

Buna göre, her insan tek başına ayrı bir cemaat gibidir. Kalbinin, aklının, hafızasının, hayalinin ve hislerinden her birinin ayrı bir görevi olduğu gibi, gözünün, kulağının, elinin, ayağının da yine müstakil görevleri vardır. Bunların her birinin kendi

---

görevlerini yerine getirmeleri onların ibadeti oluyor. Bunların fitrî ibadetlerinin yanında bir de insanın bu cihazlarını İlâhi rızaya uygun kullanmakla kazanacağı sevaplar ve manevi dereceler vardır ki, bu ikincisi çok daha önemlidir. Zira, insanların manevi dereceleri bu ikinci sahada ortaya çıkmaktadır, birincisinde bütün insanlar bir bakıma eşittirler.

Kalbini ve aklını iman ve marifetle zenginleştiren, hafızasını ve hayalini güzelliklerle dolduran, hislerini müspet sahalarda kullanan, duygularını ve organlarını İlâhî rıza istikametinde çalıştıran bir insan, bunların her birinden ayrı bir sevap, ayrı bir feyiz ve yine ayrı bir manevi derece kazanmakla küllî bir ibadet yapmış olur. Yani, bütün maddî ve manevî duygularını ahiret ticareti için birer sermaye olarak görüp, onların tamamını en kârlı ve sevaplı sahalarda kullanan kişi, ubudiyette külliyet kazanmış demektir.

[On Birinci Söz'ün son kısmında](#) hayatın gayesi, özet olarak, dokuz emir halinde sıralanır ve birincisinde şöyle buyrulur:

“Senin vücudunda konulan duygular terazileriyle, rahmet-i İlâhiye'nin hazînelerinde iddihar edilen nimetleri tartmaktır ve küllî şükretmektir.”

Şu küçücük insan gözü, güneşten aya, yıldızlara, ağaçlardan dağlara, ovalara kadar her şeyi tartabilmekte ve “Şu bundan daha büyük, bu ondan daha ışıklı.” diyebilmektedir. Aynı şekilde, insanoğlu kulağıyla da sesler alemine nazar etmekte, yağmurun şırıltılarından, derelerin akışına, rüzgârın uğultusuna, bülbülün sesine kadar bütün sesleri tartmakta ve “*Bu şundan daha ince, o bundan daha güzel, bu ondan daha hoş.*” diyebilmektedir. “**Duygular terazileri**” ifadesi, İlâhî rahmet hazinelerindeki nimetlerin sadece dilimize hitap eden rızıklarla sınırlı olmadığını ders vermekte ve bütün duygularımızla aldığımız zevk ve lezzetleri de dikkate alarak şükürümüzü küllileştirmemiz gerektiğini ders vermektedir.

Bu birinci maddedeki küllî şükür dersine diğer sekiz maddedeki ulvî görevleri de ekleyen ve bunları kalp ve ruh âleminde uygulamaya koyan kişi külliyet kazanmada büyük mesafe alır.

Keza, İkinci Şua'da “**Tevhid ve vahdette cemâl-i İlâhî ve kemâl-i Rabbanî tezahür eder.**” buyrulduktan sonra, gerek nimetleri, gerekse hadiseleri tek olarak düşünmek ve değerlendirmek yerine, onları birlikte nazara alarak tefekkürümüzü küllileştirmemiz ders verilir. Bu konuda örnek olarak, rızık, şifa ve hidâyetin her birinin küllî manada düşünülmesi üzerinde durulur.

Yine, “**İyya ke na'büdü ve iyya ke nestein**” âyetlerinin tefsirinde, “**ben**” yerine “**biz**” denilmesinin hikmetleri anlatılırken, “**küllî manada ibadet etme ve**

---

yardım dileme” dersi verilir. Namaz kılan bir müminin **“biz”** derken, **“bütün müminleri”**, **“maddî, manevî bütün cihazlarını”** ve **“kâinattaki bütün varlıkları”** niyet etmekle, ibadetini küllileştirebileceğine dikkat çekilir.

[Yirmi Dördüncü Söz, Beşinci Dalın Üçüncü Meyvesinde](#) de şöyle buyrulur:

“Şeriat ve Sünnet-i Seniye'nin ahkâmları içinde cilveleri intişar eden Esmâ-i Hüsnâ'nın her bir isminin feyz-i tecellisine bir mazhar-ı câmi' olmaya çalış.”

Cümlelerin sonunda gelen **“çalış”** kelimesi, Allah'ın bazı isimlerine çalışmakla mazhar olabileceğimizi ifade etmektedir.

Sadece iki örnek verelim:

İnsanın her bir organındaki ince hikmetler Allah'ın **Âlim** isminin birer tecellisidirler. Bu noktada bütün insanlar aynıdır, biri diğerinden daha fazla bir feyze mazhar olmuş değildir. Bir de insanın ilim tahsil ederek **Âlim** ismine ayna olması vardır ki, bu ikincisi insanın iradesine ve gayretine bırakılmıştır. Ve ancak çalışmakla kazanılacaktır.

İkinci örnek:

Bütün duygularınız ve organlarımız bize Allah'ın birer ikramıdır. Bu yönüyle hepimiz Kerîm ismine ayna olmuşuzdur. Bir de bizim başkalarına ikram etmekle, onların yardımına koşmakla bu İlahi isimden alacağımız feyiz vardır ki, **“çalış”** kelimesiyle bizden istenen şey, bu tecelliden nasiplenmektir.

Öte yandan, insanın himmetini ve gayretini dar bir dairede hapsetmeyip geniş tutmasını ve yaymasını ders veren şu cümle de küllîyet kesbetmenin ayrı bir yönünü ifade eder:

“Bir adamın kıymeti, himmeti nisbetindedir. Kimin himmeti milleti ise, o kimse tek başıyla küçük bir millettir.”(4)

Dipnotlar:

(1) bk. *Buhârî, Rikak 38.*

(2) bk. [Sözler, Yirmi Üçüncü Söz, İkinci Mebhas.](#)

(3) bk. [Mesnevi-i Nuriye, Şemme.](#)

---

(4) bk. [Hutbe-i Şamiye.](#)